

Trend Line (Phần 1)

Trend Line là gì?

Trend Line là đường xu hướng, nó chỉ đơn giản là đường thẳng giúp anh em nhận định gần đúng xu hướng của giá trong khung thời gian tương ứng. Điều cần thiết để hình thành một đường thẳng là có hai điểm. Nếu trend line được kẻ bởi hai điểm nằm ở vùng giá mà khi chạm đến nó sẽ down thì mình gọi là đường kháng cự, ngược lại, nếu trend line được kẻ bởi hai điểm nằm ở vùng giá mà khi chạm đến nó sẽ bật lên thì mình gọi là đường hỗ trợ. Thế nhưng trên thực tế anh em sẽ thấy trên trend line không chỉ có hai điểm mà có rất nhiều điểm, thực ra chỉ cần tối thiểu 2 điểm là anh em có thể vẽ được một trend line. Nhưng cũng cần có thêm điểm thứ 3 và nhiều điểm sau đó để đảm bảo trend line này hiệu nghiệm. Và bởi vì tính chất của nó là thể hiện xu hướng, nên không nhất thiết nó cứ phải nằm ngang.

Trong một xu hướng lên, trend line sẽ hướng lên và ngược lại

Vẽ trend line thế nào cho đúng?

Khi vẽ trend line anh em cần chú ý, một trend line hoàn chỉnh cơ bản sẽ có **ít nhất** (chứ không phải tối đa) là ba điểm.

1. Điểm bắt đầu (The Initiating Point)
2. Điểm xác định (The Confirming Point)
3. Điểm hiệu nghiệm (The Validating Point)

Một số anh em newbie vẽ trend line mà sử dụng đồ thị hình nến thì thường vẽ ngay tại giá đóng cửa và giá mở cửa, nghĩa là bỏ qua phần râu nến. Vẽ như vậy là không chính xác đâu. Anh em phải bao gồm luôn tại giá thấp nhất hoặc giá cao nhất. Ngoài ra, anh em cũng không thể đòi hỏi “sự thẳng hàng tuyệt đối” giữa ba điểm này, đó là lý do mà tôi sử dụng chữ “vùng giá” ở trên. Tuy nhiên cần nhớ, sự sai lệch lớn sẽ khiến giá ra khỏi trend line và hình thành một xu hướng khác.

Điểm bắt đầu: là khi anh em chưa dò được tương lai giá sẽ đi về đâu? Giả sử giá đang vạch ra một đỉnh mới hoặc một đáy mới mà không có một dữ kiện nào phù hợp trong quá khứ để kết nối nhằm kẻ trend line, thì anh em cần chờ đợi điểm thứ hai tức là điểm xác định để kẻ được trend line.

Điểm xác định: là khi giá đã khi thêm một đoạn nữa, và vạch thêm một đỉnh hoặc đáy mới cao hơn hoặc thấp hơn, thì anh em đã có đủ dữ kiện để thực hiện bài toán đơn giản, kẻ một đường thẳng giữa hai điểm bắt đầu và điểm xác định.

Điểm hiệu nghiệm: đây là điểm mà anh em bắt đầu dự đoán cơ bản nhất của mình giá sẽ đi về đâu nương theo trend line. Nếu nó thực sự hiệu nghiệm, thì việc vào lệnh của anh em trở nên hiệu quả. Điểm hiệu nghiệm có đặc điểm là nó có thể sẽ xuất hiện liên tục trên trend line cho đến khi nó không còn “hiệu nghiệm”, nghĩa là giá phá trend để mở ra một xu hướng khác.

Giả sử vừa rồi BTC down về 7k2, anh em không cần biết quá nhiều kiến thức nâng cao như ichimoku ... này nọ, anh em chỉ cần kẻ một đường trend line là thấy được. Dĩ nhiên không có cái gì là chính xác tuyệt đối, nhưng ít ra anh em cũng có căn cứ để có thể bắt đầu quan sát mà chia vốn vào lệnh.

Tại điểm thứ 3, giá đã bật lên vì chạm đường hỗ trợ
Nguyên tắc ít nhất 3 điểm này cũng tương tự trong xu hướng lên, và nó đúng với mọi khung giờ, giả sử ở ví dụ sau trên khung D1.

Điểm hiệu nghiệm 3 xác định 19k là vùng cản, không nên mua

Mẹo của tôi để kẻ cho chính xác trend line đi qua những điểm này là thay đổi đồ thị hình nến thành dạng đồ thị hình thanh (bar), khi đó anh em sẽ thấy được giá đáy và giá đỉnh rõ ràng hơn. Kẻ xong rồi thì chuyển lại thành dạng nến.

Nên vẽ trend line trong khung giờ nào?

Nhiều anh em nghĩ rằng, xu hướng trong khung giờ nhỏ sẽ là sự dự báo sớm trong khung giờ lớn. Thực ra nghĩ như vậy cũng có cái lý của nó. Nhưng điều đó rất hiếm khi xảy ra, chỉ những vùng nhạy cảm của thị trường, ngoài ra nhận biết được nó cũng đòi hỏi kỹ năng cao hơn. Thế nên để đảm bảo, anh em nên nhớ: áp lực của xu hướng lớn sẽ chi phối xu hướng nhỏ, điều này đúng với mọi chỉ báo kỹ thuật.

Xu hướng xuống vẫn mạnh mẽ, nhiều anh em chủ quan nghĩ rằng BTC sẽ lên từ cây nến xanh này mà vào lệnh sớm

Trend Line (Phần 2) - Chiến thuật trade với Parallel Channel

Mô hình Parallel Channel từ Trend Line

Khi đường hỗ trợ và kháng cự **song song với nhau** sẽ tạo thành một kênh (channel) mà giá sẽ dao động giữa hai đường đó. Chiến thuật này được rất nhiều trader áp dụng.

Điều kiện để hình thành channel là hai đường hỗ trợ và kháng cự **phải song song** (parallel). Nếu nó không song song mà cắt nhau thì sẽ hình thành những mô hình giá khác.

Anh em lưu ý: Khi giá giao động giữa hai đường song song kháng cự và hỗ trợ, nghĩa là các điểm hiệu nghiệm vẫn hiệu nghiệm khi chạm ở vùng giá kháng cự và hỗ trợ, cho đến khi nó không hiệu nghiệm nữa thì channel chính thức bị phá. Thế nên, channel rất tốt để chúng ta dự đoán giá, nhưng anh em ở quá lâu trong channel thì sẽ thành mối nguy hiểm khác.

Phân biệt 3 loại channel

Tùy theo xu hướng của thị trường trong khung giờ tương ứng mà chúng ta sẽ có channel tăng (Ascending channel), channel giảm (Descending channel) và channel ngang (Horizontal channel).

Channel tăng (Ascending channel)

Vừa rồi khi BTC từ 6k, đã hình thành một channel tăng khá rõ ràng.

Giá vẫn ngoan ngoãn đi trong Channel Tăng giữa hai đường hỗ trợ và kháng cự cho đến khi bị gãy (điểm X)

Như vậy, chiến thuật quan sát của anh em đối với channel tăng là như sau: Khi giá đã hình thành ba điểm 1, 2, 3 nghĩa là đầy đủ 3 điểm để vẽ một kháng cự, anh em chờ đợi sự xuất hiện của đáy A, từ đó sử dụng công cụ parallel channel để kẻ đường thẳng qua ba điểm 1, 2, 3 rồi gióng đường song song cắt đáy A, như vậy anh em dự đoán gần đúng các điểm B, C sẽ là các mốc hỗ trợ tiếp theo. Đồng thời cũng dự đoán gần đúng điểm 4, 5 sẽ là điểm nên chốt.

Diễn đạt thế nghe có vẻ đơn giản, nhưng thực ra nó khó ở chỗ làm thế nào anh em có thể đợi được cho đến khi xuất hiện đầy đủ các yếu tố 1, 2, 3 và A. Cá nhân tôi thì tôi đã chốt ngay tại 2, 3 và lỗ kèo lên 10k1 tôi mới vào lại. Thế nên sự kiên nhẫn để nhìn diễn biến thị trường lúc này trở nên

quan trọng. Ngoài ra, nếu anh em hiểu biết hơn về mô hình giá, sẽ thấy mô hình cốc và tay cầm ở đây, tăng độ tin cậy để anh em vào lại ở vùng 9k2 và chốt ở điểm 4, 5.

Channel giảm (Descending channel)

Anh em sẽ thấy thường xuyên thấy channel giảm trong một xu hướng downtrend

Giá đã đi trong channel và cố vượt nhiều lần nhưng không thành cho đến điểm X thì phá trend

Có lẽ đến đây anh em cũng hình dung được cách vẽ rồi, khi giá hình thành 3 đáy 1, 2, 3 và đỉnh A, anh em hoàn toàn có thể kẻ được một channel giảm để lên kế hoạch cho mình. Nếu anh em bắt được lệnh short tại A thì xác định chốt tại 3, 4, còn nếu bắt tại 3, 4 thì cần hiểu đang trong channel giảm nên không thể giữ lệnh lâu, hoặc có thể đợi đến khi điểm X đã hoàn toàn phá trend thì có thể vào lệnh để ăn sóng ngon hơn. Một lần nữa, anh em lại thấy, sự kiên nhẫn chờ đợi những gợi mở của thị trường rất quan trọng để vào lệnh.

Channel ngang (Horizontal channel)

Channel ngang thường xuất hiện trong những khung giờ nhỏ, khi thị trường side way chưa biết lên hay xuống.

Nếu giá đi trong channel ngang với một biên độ hẹp thì tôi thường ngó ngó, mặc cho BTC diễn. Khi đi ngang cũng rất dễ làm trader nóng đít mà vào lệnh vội vàng và dễ bị giao động này tra tấn tâm lý. Để chắc ăn anh em nên chờ đợi cho tín hiệu rõ ràng. Tôi thường lập luận kiểu, đi ngang mà trong một xu hướng downtrend lớn thì như là để dụ gà rồi thịt một lần (xuống tiếp). Còn đi ngang trong xu hướng lên mang ý nghĩa như một tích lũy để pump mạnh. Thông thường tôi không vào lệnh những lúc thế này.

Trend Line (Phần 3) - Những hiện tượng khi giá chạm Trend Line

“Thuận theo thời cuộc”

Tuy nhiên, ở đây anh em cần lưu ý điều này cho chiến thuật trade.

- Nếu anh em trade trong xu hướng downtrend, thì để giảm rủi ro, hãy short khi giá chạm trend line kháng cự, đừng Long (nếu anh em không margin thì thôi bỏ đi)
- Nếu anh em trade trong xu hướng uptrend, để giảm rủi ro, hãy mua khi giá chạm trend line hỗ trợ.

Điều này dễ lý giải thôi, anh em phải thuận theo thời cuộc, đừng cố “đi ngược chiều”. Giả sử như điều tồi tệ nhất xảy ra anh em vẫn còn đường chờ đợi giá về bờ. Đi ngược với thời cuộc anh em sẽ ra đảo sớm. Hơn nữa, biến động của BTC quá mạnh, nhiều lúc anh em sẽ không kịp làm gì.

Anh em sẽ nghe nhiều câu chuyện kiểu như, khi giá BTC đạt 3k, ai cũng bảo bong bóng, nhiều anh em mạnh dạn short, đúng là sau đó BTC xuống thật, nhưng lúc lên lại thì không kịp trở tay. Cháy tài khoản như thường. Còn khi đã cứng tay, anh em có thể trade trong những khung giờ nhỏ để lướt sóng ngắn, sẽ linh hoạt hơn nhưng cũng luôn trong tâm thế xác định mình đang trade trong mùa up hay mùa down.

Làm sao biết giá sẽ ngoan ngoãn theo trend line?

Đây mới là vấn đề phải bàn. Làm sao để anh em biết giá có break (phá) trend line hay không. Ở trong bài này, tôi sử dụng những kiến thức đã có sẵn mà tôi từng trình bày để anh em theo dõi. Đó là tôi quan sát RSI + MACD + VOL + NẾN để nêu ra những luận điểm giá có break hay không break.

Lúc này, kỹ năng trade đòi hỏi ở anh em sự kết hợp kiến thức, tôi trình bày những ví dụ này hoàn toàn dựa vào kinh nghiệm cá nhân trong hiểu biết giới hạn, anh em có thể góp thêm ý để sự nhận biết này trở nên chính xác hơn.

Tôi thường trả lời những câu hỏi sau để đưa vào phân tích của mình, khi giá chạm trend line

- Xu hướng trong khung giờ lớn hơn là gì?
- Khối lượng giao dịch và nến tại vùng này thế nào?
- RSI ra sao?
- Hiện tượng MACD-H là gì?

Dĩ nhiên sẽ còn rất nhiều câu hỏi khác nữa, tùy vào system trade của anh em (giả sử anh em nào dùng Ichimoku thì sẽ khác), nhưng vì anh em đang cần một cái gì đó cụ thể để hình dung nên tôi chia sẻ như vậy. Lát cuối bài, tôi sẽ đưa ra nguyên tắc chung cho tất cả những áp dụng này.

Chạm hỗ trợ rồi bật lên

Giả sử, đây là một lần tôi lướt sóng ngắn:

Anh em phải kết hợp quan sát nhiều yếu tố để đưa ra kết luận cho mình
 Bây giờ tôi sẽ dùng khả năng quan sát và lập luận kết hợp nhiều kiến thức lại với nhau, cụ thể như sau:

- Xu hướng trong khung giờ lớn là gì? Tôi trả lời: Ở trong một khung giờ lớn hơn H4, BTC đã tăng rất tốt từ 7k2xx lên 9k1, và chưa có dấu hiệu giảm nhiệt, nên rất có thể đây như một sự điều chỉnh để tăng lên 9k4. Vì sao không thể tăng hơn? Vì trong khung giờ lớn hơn nữa D1 vẫn đang downtrend. Khi quan sát như vậy, nghĩa là tôi đang “thuận theo thời cuộc”.
- Vì sao có thể mua ở điểm thứ 2? Tôi trả lời: Chỗ này dù chỉ mới là điểm xác định, chưa phải là điểm hiệu nghiệm nhưng RSI đã phân kỳ, ngoài ra tại điểm 2, khối lượng giao dịch tăng nhưng tạo nên búa rút chân, cho thấy có lực đỡ tốt, có thể bắt đầu chia vốn. Ngoài ra, sự phân kỳ còn thể hiện trên MACD (bẻ gãy lưng gấu). Cả hai tín hiệu phân kỳ kép thế này sẽ là thời cơ rất tốt.
- Vì sao mua ở điểm thứ 3? Tôi trả lời: Đây là điểm hiệu nghiệm của trend line. Ngoài ra, RSI tương ứng tại điểm 3 vẫn nằm trên trend, điều đó xác nhận tín hiệu phân kỳ chắc chắn hơn. Hơn nữa, quan sát kỹ, sẽ thấy tại điểm thứ 3 có hai nến đỏ, nến đỏ sau bằng nến đỏ trước nhưng vol của nến đỏ sau thì gấp đôi nến đỏ trước, như vậy lực đỡ vẫn còn tốt.

Như vậy, trong một khoảng thời gian ngắn, tôi phân tích ra được ngần đó và ước chừng xác suất thắng lệnh này khoảng 70% (cảm tính bằng trực giác thôi!). Tôi chia vốn vào lệnh và không tắt tay. Số vốn còn lại tôi sẽ DCA khi tất cả những lập luận trên đều thất bại.

Về việc chốt, tôi chốt ngay khi giá chạm trend line kháng cự của parallel channel. Vì sao tôi hay có thói quen chốt 1/2? Vì tôi tính đến việc, nếu giá phá trend kháng cự tôi sẽ còn cơ hội để chốt giá cao hơn. Còn để an toàn, anh em cứ chốt hết. Giữ tiền cũng quan trọng như kiếm lời vậy.

Chạm kháng cự rồi đội xuống

Tôi tiếp tục một ví dụ khác khi giá chạm kháng cự:

Anh em cần quen với việc liên tục phân tích đưa ra luận điểm để có căn cứ vào lệnh

Vẫn như thế, tôi lại tiếp tục dùng những kiến thức mình có được để đưa ra luận điểm, lúc này giá đang đi trong Channel ngang (Horizontal channel)

- Xu hướng trong khung giờ lớn hơn là gì? Tôi trả lời: Trong khung giờ lớn hơn H4, giá đã chạm lại gần đỉnh cũ 9k nhưng không thể vượt qua đỉnh cũ mà lại tiếp tục down, vậy đang down trong khung giờ lớn hơn. Điều này thuận lợi để tôi vào lệnh short, nghĩa là tôi đang thuận theo thời cuộc
- Vì sao vào lệnh tại điểm số 5? Tôi phân tích: Tại RSI điểm số 5, giá đã chạm trend line kháng cự, RSI đã có hơn 4 điểm hiệu nghiệm nhưng đỉnh 5 thì không còn hiệu nghiệm nữa, lực mua đã yếu. Ngoài ra, RSI có xu hướng lên mà giá lại đi ngang không lên mấy, theo kinh nghiệm cá nhân, đó là động thái để tạo vị thế tốt cho RSI đập xuống nhịp nữa. Thêm nữa, MACD-H liên tục chập vào tạo các đôi histogram cao dần 1, 2, 3, 4, nhưng đôi histogram thứ 5 thì đã yếu dần, giá khó mà vượt qua được trend kháng cự.
- Một yếu tố nữa, Vol tăng thì rất yếu, có vẻ như một số trader non kinh nghiệm đang cố mua. Bên bán thì đang lưỡng lự, chỉ cần một động thái bán xuống là sẽ xuống luôn. Nếu để ý, đây là lần thứ 2 chạm trend mà không lên nổi, lại còn tạo nên spinning top ở chart 30m. Vậy khả năng xuống rất cao.

Như vậy, sau khi nhanh chóng phân tích các dữ kiện, tôi đưa đến kết luận giá khó vượt trend kháng cự, và quyết định vào lệnh short tại 8k6xx. Tôi chốt 1/2 khi chạm trend line hỗ trợ, và mong muốn chốt 1/2 còn lại nếu giá phá hỗ trợ để xuống sâu hơn.

Và dĩ nhiên, tôi không all in, số vốn còn lại tôi sẽ DCA khi tất cả những luận điểm trên của tôi là sai lầm. Hay tôi sẽ thoát lệnh short tại hiện tượng giá test lại đường kháng cự và trở thành đường hỗ trợ.

Nguyên tắc chung là gì?

Có hai nguyên tắc:

Một, đó là anh em phải tập vận dụng những hiểu biết của mình để kết hợp nó lại với nhau mà phân tích nhằm đưa ra luận điểm rồi có kết luận cho riêng mình. Điều này có thể sẽ là khó khăn với một số trader mới vì còn yếu kiến thức, nhưng theo thời gian học hỏi hoàn toàn khắc phục được. Giả sử anh em cứ tập như thế hàng chục lần vào lệnh, sẽ thành thói quen và anh em sẽ hình thành một system trade đặc thù của cá tính riêng mình. Trong bài này, tôi vận dụng một system trade rất đơn giản với RSI và MACD ... còn anh em có thể sáng tạo thêm mà làm khác đi.

Hai, anh em không all in, luôn còn vốn để anh em sửa chữa sai lầm

Bên cạnh đó, anh em cũng lưu ý: anh em không phân tích theo mong muốn cá nhân, kiểu như cố gắng tìm những luận điểm để ép giá theo ý mình, nhưng anh em phải tôn trọng những dữ kiện khách quan mà thị trường mang lại.